

ОНОПРІЙЧУК ДЕНИС, здобувач вищої освіти

Науковий керівник – **БУРКОВСЬКА АННА**, доктор філософії (економіка), доцент кафедри менеджменту та маркетингу,

Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРИСТВ У КРИЗОВИХ УМОВАХ

Сучасна аграрна сфера є ключовим сектором економіки багатьох країн, забезпечуючи продовольчу безпеку та необхідні ресурси для населення. Однак аграрний бізнес стикається з різними загрозами, такими як природні катастрофи, епідемії, економічні кризи та інші фактори. У більшості країн є законодавчі акти, що спеціально розроблені для регулювання аграрного сектору, які визначають правила землекористування, виробництва, збуту продукції, а також регулюють оподаткування і фінансовий контроль [1].

В останні роки вітчизняні сільськогосподарські підприємства стикаються з критичними проблемами, зумовленими непередбачуваною динамікою ринку, численними новими директивними рішеннями та законодавчими актами, зменшенням внутрішніх ресурсів та зростанням агресивності зовнішнього середовища, зокрема в фінансовій сфері. В цих умовах значну роль відіграє ефективне впровадження ідей та технологій стратегічного управління у діяльність підприємств [2].

Планування діяльності сільськогосподарських товариств у кризових умовах є однією з найважливіших складових їхнього виживання та розвитку. У сучасному світі сільське господарство стикається з багатьма викликами, такими як зміни клімату, економічні кризи, політична нестабільність і проблеми з постачанням ресурсів [3]. У цих умовах здатність адаптуватися до змін і стратегічно планувати свою діяльність стає критично важливою для забезпечення сталого функціонування.

Одним із ключових елементів планування є аналіз ризиків. Сільськогосподарські товариства повинні ідентифікувати потенційні загрози, оцінювати їхній вплив і розробляти відповідні сценарії реагування. Це дозволяє не лише мінімізувати наслідки кризових ситуацій, але й забезпечити стабільність у довгостроковій перспективі [4]. Наприклад, у випадку погіршення погодних умов важливо мати план дій, спрямований на збереження врожаю або адаптацію до нових кліматичних реалій.

Важливим аспектом є також ефективне управління ресурсами. У кризових умовах дефіцит фінансових, матеріальних або людських ресурсів стає особливо гострим, тому раціональне їх використання є критично важливим [5]. Наприклад, сільськогосподарські товариства можуть зосередитися на оптимізації витрат, впровадженні інноваційних технологій або переході на більш стійкі моделі ведення господарства. Такий підхід допомагає зберегти продуктивність і уникнути фінансових втрат.

Крім того, у кризових умовах особливого значення набуває співпраця з

іншими учасниками ринку. Об'єднання ресурсів і зусиль з іншими підприємствами, громадами чи державними установами може допомогти подолати складнощі та забезпечити доступ до необхідних ресурсів чи фінансування [1]. Також це сприяє обміну досвідом і розробці спільних стратегій, які враховують потреби всіх зацікавлених сторін.

Не менш важливим є планування виробництва і збуту продукції. У кризових умовах попит на продукцію може змінюватися, що потребує гнучкого підходу до формування асортименту та пошуку нових каналів збуту [2]. Наприклад, сільськогосподарські товариства можуть розглянути можливість диверсифікації своєї діяльності, включаючи перехід на вирощування більш витривалих культур або збільшення обсягів продукції з доданою вартістю.

Зрештою, у центрі успішного планування в умовах кризи завжди стоїть людський фактор. Залучення працівників до процесу прийняття рішень, інвестування в їхню освіту та професійний розвиток допомагає створити команду, здатну ефективно реагувати на виклики. У кризові часи мотивовані й добре підготовлені співробітники є найціннішим ресурсом для сільськогосподарських товариств [1].

Таким чином, планування діяльності сільськогосподарських товариств у кризових умовах є багатограним процесом, який охоплює аналіз ризиків, управління ресурсами, співпрацю, адаптацію виробництва і підтримку персоналу. Завдяки комплексному підходу до цих завдань сільськогосподарські товариства можуть не лише подолати труднощі, але й зміцнити свої позиції, використовуючи кризи як можливості для розвитку та вдосконалення.

Список використаних джерел:

1. Дерій В. А. Нормативно-правове забезпечення обліку і контролю витрат та доходів підприємств. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2015. № 2 (17). С. 34–38.
2. Шматковська Т. О., Коробчук Т. І., Борисюк О. В. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології в системі обліково-аналітичного забезпечення щодо моделювання бізнес-процесів. *Економіка та суспільство*. 2023. № 53.
3. Бурковська А.І., Гончаренко М.О., Різун В.Р. Управління кадровою політикою сільськогосподарських підприємств в контексті мотивації праці. *Modern Economics*. 2023. № 41(2023). С. 19-23. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V41\(2023\)-03](https://doi.org/10.31521/modecon.V41(2023)-03)
4. Poltorak A., Burkovska A., Khrystenko O, Sukhorukova A. Dovgal I. Monitoring of relationships between indicators of food security of the states. *IOP Conference Series: Earth and Environmental Science*. 2023. 1269(1), 012001. DOI:10.1088/1755-1315/1269/1/012001
5. Shebanina O., Burkovska A., Petrenko V., Burkovska A. Economic planning at agricultural enterprises: Ukrainian experience of increasing the availability of data in the context of food security. *Agricultural and Resource Economics*. 2023. Vol.9. No.4. Pp.168–191. DOI: <https://doi.org/10.51599/are.2023.09.04.08>.

